

Undersøkelse om arbeidsvilkårene til fiskehelsepersonell 2025

1. Forord

Tekna setter fiskehelse på dagsordenen

Tekna har lenge arbeidet politisk for å sette fiskehelse på agendaen og redusere fiskedødelighet i oppdrettsnæringen. Målet har vært å få på plass tiltak og reguleringer som styrker velferden for fisken.

Fagforeningen Tekna organiserer 114.000 teknologer og naturvitere, rundt 2000-3000 medlemmer er ansatt i havbruksnæringen.

En viktig del av jobben til fiskehelsepersonell handler om luseproblematikk. Det innebærer å håndtere utfordringer knyttet til lakselus, en parasitt som angriper oppdrettslaks. Dette arbeidet inkluderer å overvåke og kartlegge luseforekomster i oppdrettsanlegg og i vill laksefisk, samt ulike oppgaver i forbindelse med å redusere lus på fisken. Dette gjøres hovedsakelig ved bruk av ikke-medikamentell behandling (IMM) eller i mindre grad ved bruk av medikamenter. Dette er viktig for å holde påtrykket av lakselus så lavt som mulig og det bidrar til at næringen følger regelverket for fiskehelse og miljøforvaltning.

Håndteringen av fisken i forbindelse med avlusning er stressende for fisken, gjentatte behandlinger kan føre til alvorlige skader, sår og i verste fall død. Disse avveilingene er derfor vanskelige for fiskehelsepersonellet.

På initiativ fra styret i Tekna Havbruk og fiskehelse har vi gjennomført to medlemsundersøkelser – én høsten 2023 og én våren 2025. Undersøkelsene har gått til medlemmer med utdanning innen fiskehelsebiologi og veterinærmedisin. Vi ønsket å få innsikt i hvordan fiskehelsepersonell opplever sin arbeidshverdag, med særlig søkelys på arbeidspress og utfordringer knyttet til å ivareta fiskehelsen på en forsvarlig måte.

Resultatene fra 2023 var såpass alvorlige at vi ønsket å gjenta undersøkelsen i 2025 for å kunne sammenligne utviklingen over tid og se om det har blitt forbedringer i arbeidsforholdene. Undersøkelsene ble sendt både til nåværende og tidligere operasjonelt ansatte i næringen, med temaer som luseproblematikk,

behandlingsmetoder og samarbeidet mellom fiskehelsepersonell og oppdrettere. Spørsmålene omhandlet oppdrett av atlantisk laks.

Etter undersøkelsen i 2023 foreslo Tekna at næringen må forplikte seg til å redusere fiskedødeligheten til maksimalt 5 prosent. Nå har dette målet blitt en del av regjeringens uttalte ambisjoner for havbruksbransjen. I Stortingsmeldingen «Fremtidens havbruk. Bærekraftig vekst og mat til verden» (Meld St. 24 (2024-2025)) signaliserer regjeringen et ønske om en ny regulering av næringen – noe som kan bidra til at fiskehelse får høyere prioritet.

På bakgrunn av funnene fra den første undersøkelsen i 2023, som viste høy arbeidsbelastning blant medlemmene, har Teknas arbeidslivsavdeling hatt møter med lokale tillitsvalgte i virksomheter med fiskehelsepersonell. Vi har gitt opplæring i arbeidstidsbestemmelser og fått verdifull innsikt i medlemmenes utfordringer. Innspillene bekrefter at mange opplever høyt arbeidspress og uklare arbeidstidsordninger. Vi håper dette vil føre til bedre arbeidsvilkår for fiskehelsepersonell, og at deres stemme i større grad blir hørt – til beste for både fisken og en mer bærekraftig næring.

For å styrke støtten til våre medlemmer har vi etablert et eget nettverk for tillitsvalgte i denne bransjen. Målet er å legge til rette for erfaringsutveksling og mer koordinert rådgivning, slik at tillitsvalgte kan bistå sine Tekna-kolleger på best mulig måte.

Denne rapporten presenterer resultatene fra undersøkelsen som ble gjennomført i april 2025, og sammenligner dem med funnene fra 2023.

2. Om undersøkelsen

Utvalg

Undersøkelsen ble sendt til alle Tekna-medlemmer med utdanningsbakgrunn innen havbruk, fiskehelse og de som har grad innen cand.med. veterinær, totalt til sammen 390 medlemmer i 2023 og 667 medlemmer i 2025. Vi oppfordret alle til å svare på undersøkelsen, uavhengig av om de jobber eller har jobbet med fiskehelse.

Svarprosent

133 medlemmer svarte på undersøkelsen i 2023, 34 prosent. Av de 133 spurte, svarer 40 av disse at de aldri har jobbet i fiskehelsetjenesten og ble derfor rutet ut av undersøkelsen. I 2025 svarte 131 på undersøkelsen, en svarprosent på 18 prosent, 28 av disse ble rutet ut av undersøkelsen, da de aldri har jobbet som fiskehelsepersonell.

3. Sammen drag

Fiskehelsepersonell opplever fortsatt store utfordringer

Årets undersøkelse viser en viss forbedring sammenlignet med 2023, noe som kan henge sammen med en svak nedgang i dødeligheten i næringen, uten at vi vet det med sikkerhet. Likevel viser funnene at fiskehelsepersonell ofte blir involvert for sent i krevende situasjoner, noe som svekker muligheten til å sikre god fiskevelferd.

Mange opplever fortsatt at **lusereglementet prioriteres foran hensynet til fisken**. Det er 75 prosent som har **vurdert å slutte i jobben**. Hele 43 prosent på grunn av **høy arbeidsbelastning**, 27 prosent pga. **ugunstige arbeidstider**. 60 prosent oppgir at de har **opplevd utbrenthet eller fysiske plager** i rollen som fiskehelsebiolog.

Når det gjelder forberedelse til yrket, svarer kun 19 prosent at de var **godt forberedt på ansvaret** som følger med rollen som fiskehelsepersonell (skår 4-5). 41 prosent oppgir at de i liten grad (skår 1-2) følte seg forberedt. Bare 28 prosent mener **utdanningen forberedte dem godt på arbeidsoppgavene** (skår 4-5), 27 prosent sier at de i liten grad var forberedt (skår 1-2).

Involvering i beslutninger og behandlinger

Kun 22 prosent opplever at de blir **involvert fra et tidlig stadium** i behandlingsprosesser – en nedgang fra 40 prosent i 2023. 36 prosent opplever at **behandlingene ofte kommer som en bestilling**, uten dialog i forkant. 37 prosent svarer at **risikovurderinger ofte bestilles på kort varsel**, etter at behandlingen allerede er bestemt, noe som gjør det vanskelig å påvirke beslutningene. 23 prosent mener det i liten grad er **rom for diskusjon og faglig involvering i valg av behandling**.

Faglige råd blir verdsatt, men ikke alltid fulgt

Selv om 63 prosent opplever at deres **faglige råd blir verdsatt**, er det kun 43 prosent som mener at **rådene faktisk blir fulgt**. Flere årsaker trekkes frem for at faglige vurderinger overprøves:

- 57 prosent peker på **logistikkutfordringer og manglende tilgang på anbefalte avlusningsverktøy**.
- 45 prosent viser til **manglende slaktekapasitet og beredskap**.
- 47 prosent mener at **lusereglementet prioriteres fremfor dyrevelferd**.
- 43 prosent oppgir at **hensynet til produksjon og ønsket om økt volum går foran faglige vurderinger**.
- 33 prosent av fiskehelsebiologene svarer at de er **bekymret for å miste oppdrag dersom de uttrykker uenighet med oppdragsgivers vurdering av behovet for avlusning**.

60 prosent har opplevd **utbrenthet eller psykiske plager i jobben som fiskehelsebiolog**, 51 prosent på grunn av **høye krav og lite støtte fra arbeidsgiver**, 21 prosent pga. **uforutsigbare eller uklare krav fra myndighetene** og 15 prosent fordi **faglige vurderinger ikke blir tatt til følge**.

Innholdsoversikt

1.	Forord	3
	Tekna setter fiskehelse på dagsordenen	3
2.	Om undersøkelsen	5
	Utvalg	5
	Svarprosent	5
3.	Sammendrag	6
4.	Resultatene	9
	Jobben med luseproblematikk som fiskehelsepersonell	9
	59 prosent bistår ukentlig med faglige vurderinger om luseproblematikk	13
	Mange føler seg dårlig forberedt på rollen som fiskehelsepersonell	16
	Faglige råd verdsettes – men følges ikke alltid opp	17
	For sent involvert og lite lyttet til	19
	75 prosent har vurdert å slutte	24
	Generelle kommentarer fra undersøkelsen	27
5.	Vedlegg	30
	Spørreskjema	30

4. Resultatene

Jobben med luseproblematikk som fiskehelsepersonell

Av de spurte i undersøkelsen hadde 40 medlemmer **aldri jobbet i fiskehelsetjenesten** i 2023, det samme gjaldt 28 i 2025. Disse medlemmene ble rutet ut av undersøkelsen etter første spørsmål. Av respondentene i undersøkelsen var det 21 prosent som **ikke lenger jobbet operativt med fiskehelse**, det samme gjaldt 17 prosent i 2023. Resten av respondentene har jobbet med fiskehelse med ulik varighet. De som ikke lenger jobber med fiskehelse, fikk allikevel anledning til å svare på spørsmålene i spørreskjema.

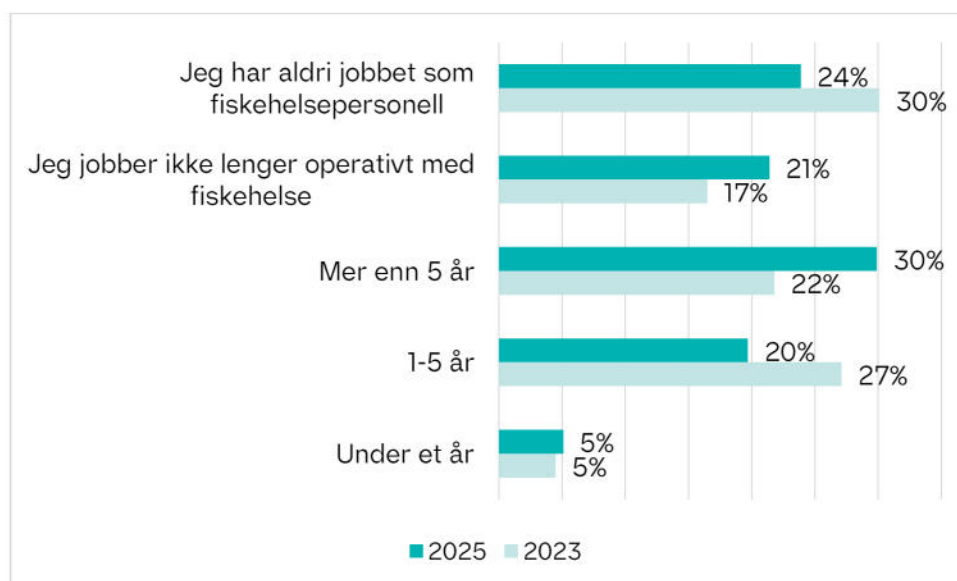
Rundt halvparten av de som svarte på undersøkelsen, 54 prosent, jobbet med fiskehelse på **Sør-/Vestlandet** i 2023, 42 prosent i 2025, 20 prosent i **Trøndelag/Møre og Romsdal**, 22 i 2025, 17 prosent i **Troms og Finnmark**, 20 prosent i 2025, 9 prosent i **Nordland**, 12 prosent i 2025. 3 prosent jobber med fiskehelse på **Østlandet**, 3 stykker. 91 prosent av respondentene jobber som **fiskehelsebiolog**, 6 prosent som **veterinærer**.

68 prosent jobber med **feltarbeid**, 46 prosent innen **sjøproduksjon**, 22 prosent **settefiskproduksjon**. De resterende jobber innenfor **ledelse** (28 prosent), **utvikling** (14 prosent), **forskning** (13 prosent), **salg** 10 prosent), eller annet (12 prosent).

57 prosent av respondentene har **rett til overtidsbetaling**.

70 prosent av respondentene **bistår eller har bistått oppdrettsanlegg med faglige vurderinger knyttet til luseproblematikk** som en del arbeidsoppgavene sine på en daglig til månedlig basis. 65 prosent jobber/har **jobbet aktivt som rekvirenter i lusebehandlingen**.

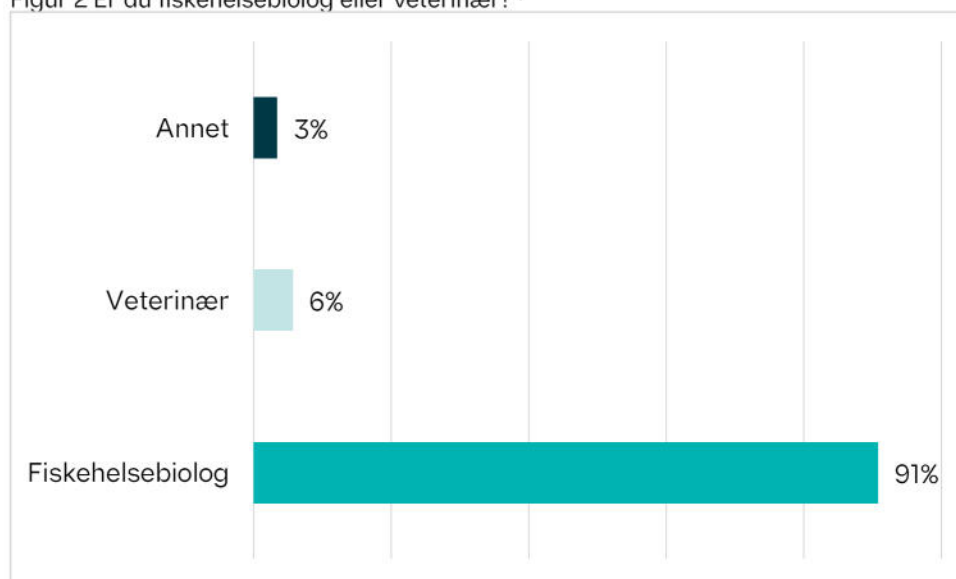
Figur 1 Hvor lenge har du jobbet som fiskehelsepersonell? (arbeidet i fiskehelsetjenesten 2023)

Hvor lenge har du jobbet som fiskehelsepersonell (arbeidet i fiskehelsetjenesten 2023)?

	2023		2025	
Under et år	6	5 %	6	5 %
1-5 år	36	27 %	23	20 %
Mer enn 5 år	29	22 %	35	30 %
Jeg jobber ikke lenger operativt med fiskehelse	22	17 %	25	21 %
Jeg har aldri jobbet som fiskehelsepersonell	40	30 %	28	24 %
Total	133	100 %	117	100 %

Figur 2 Er du fiskehelsebiolog eller veterinær? ¹

¹ Lagt til som nytt spørsmål i 2025

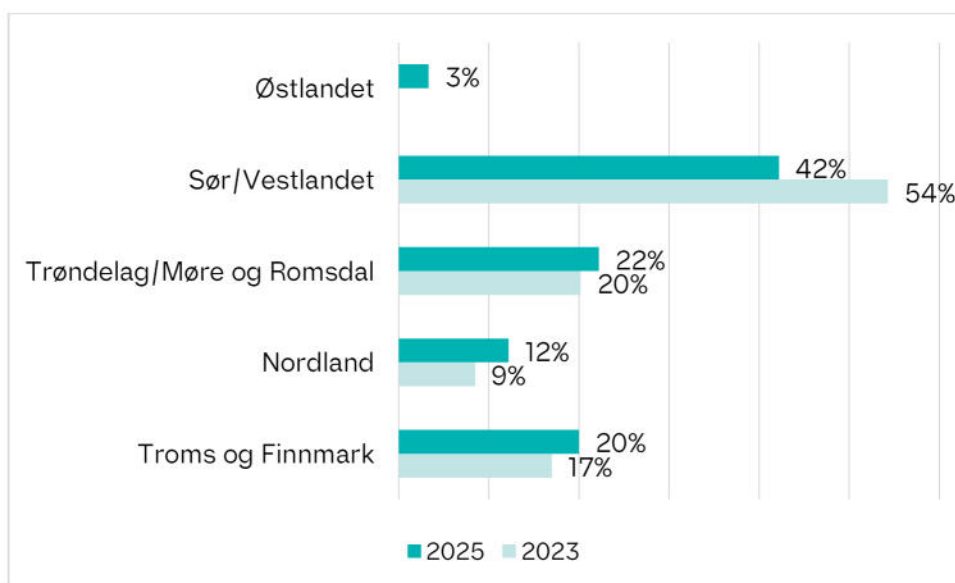
Er du fiskehelsebiolog eller veterinær?

Fiskehelsebiolog	82	91 %
Veterinær	5	6 %
Annet	3	3 %
Total	90	100 %

Annet

Forsker
jobber med fiskehelse
Akvabiolog

Figur 3 Hvor jobber du?²

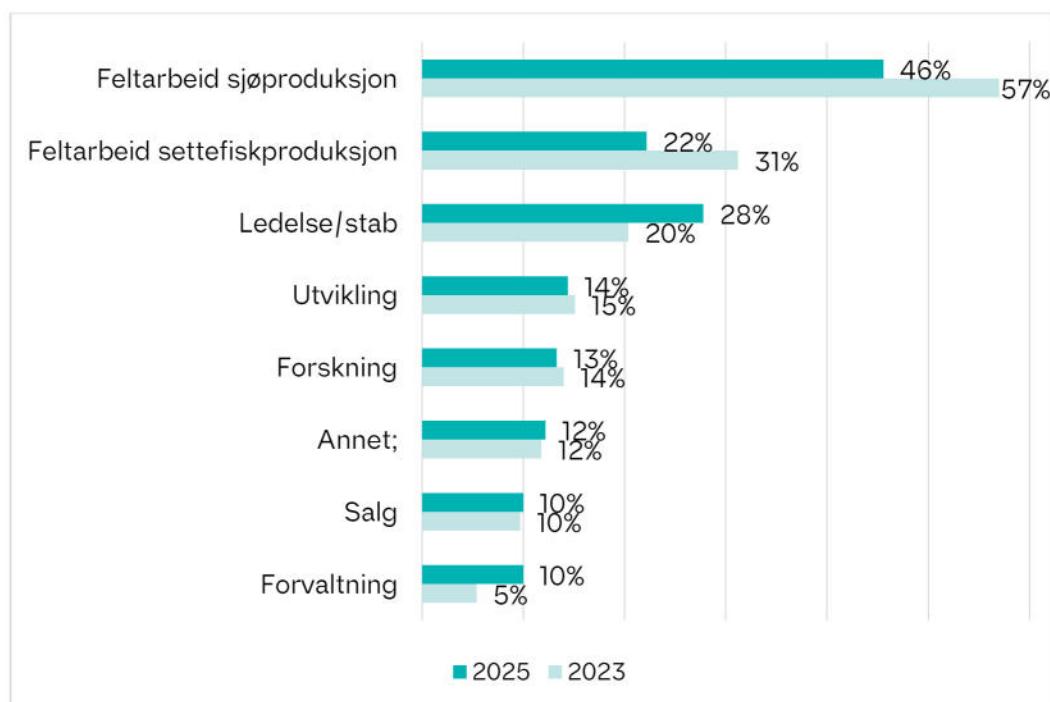

Hvor jobber du?

	2023		2025	
Troms og Finnmark	16	17 %	18	20 %
Nordland	8	9 %	11	12 %
Trøndelag/Møre og Romsdal	19	20 %	20	22 %
Sør/Vestlandet	51	54 %	38	42 %
Østlandet			3	3 %
Total	94	100 %	90	100 %

² I 2025 ble Østlandet lagt til som et nytt alternativ

Figur 4 Hvilke område(r) arbeider du mest med per i dag (flere svar mulig)?

Hvilke område(r) arbeider du mest med per i dag? Flere svar mulig

	2023		2025	
Ledelse/stab	19	20 %	25	28 %
Jobb med sjøproduksjon (2003 feltarbeid)	29	31 %	41	46 %
Jobb med settefiskproduksjon (2003 feltarbeid)	53	57 %	20	22 %
Forskning	13	14 %	12	13 %
Utvikling	14	15 %	13	14 %
Forvaltning	5	5 %	9	10 %
Salg	9	10 %	9	10 %
Annet;	11	12 %	11	12 %
Total	93	100 %	90	100 %

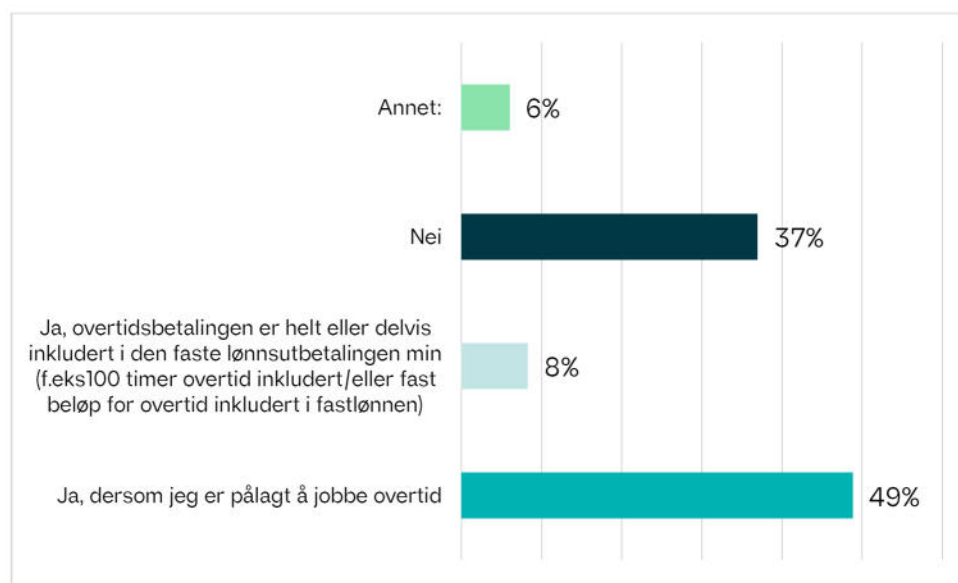
Annet:

Lusekoordinering, interne prosjekter.
Brønnbåt
Utenriktjenesten
Undervisning
Prosjektering
Stamfisk
stamfisk og kultivering
Prosjektarbeid
koordinering av områdesamarbeid biosikkerhet inkl. lus
Fôr
Student

59 prosent bistår ukentlig med faglige vurderinger om luseproblematikk

Det er 57 prosent som har **rett til overtidsbetaling, dersom de er pålagt det eller inkludert i den faste lønnsutbetalingen**, 37 prosent har det ikke. 59 prosent bistår ukentlig med **faglige vurderinger om luseproblematikk** og 38 prosent **fungerer ukentlig som rekvirent ansvarlig for lusebehandling** ved årets undersøkelse.

Figur 5 Har du rett til overtidsbetaling i jobben din?

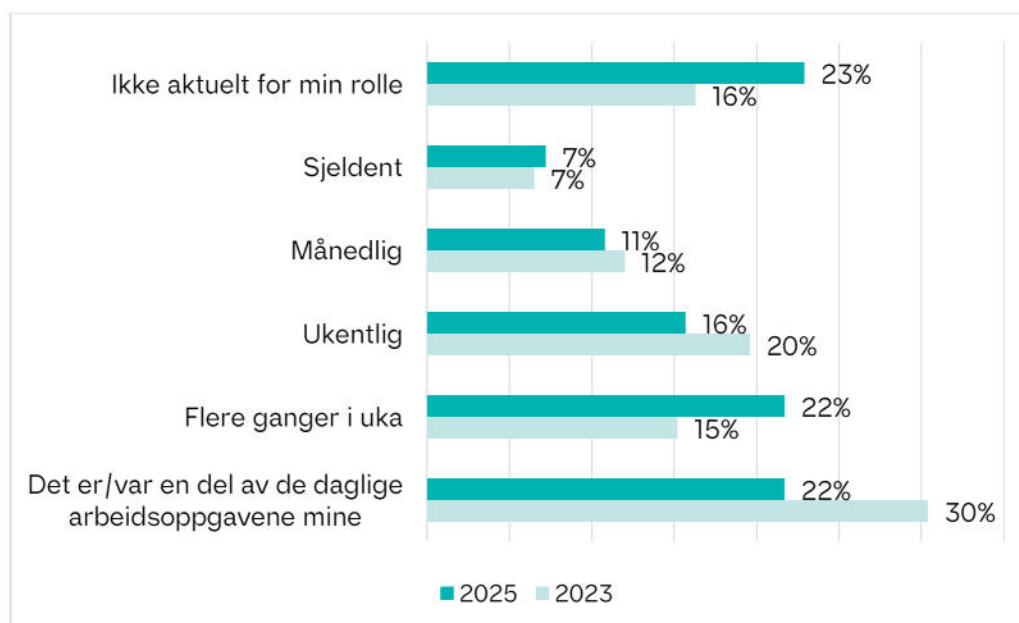
Har du rett til overtidsbetaling i jobben din?

Ja, dersom jeg er pålagt å jobbe overtid	41	49 %
Ja, overtidsbetalingen er helt eller delvis inkludert i den faste lønnsutbetalingen min	7	8 %
Nei	31	37 %
Annet:	5	6 %
Total	84	100 %

Annet:

Hadde ikke rett på overtidsbetaling i min tidligere jobb som operativ FHB i oppdrettsselskap. Mye overtid og "dugnad"
Ja, vi får overtidsbetalt. Vi har ikke "overtidsbetaling" men godtgjøringer for ubekvem arbeidstid. Det er i stor grad tekniske benevelser for å ivareta at vi får godtgjort overtid samtidig som vi har særlig uavhengig stilling. Ordningene hos oss er gode. Bruk av særlig uavhengig stilling er i så måte en fleksibilitet både for arbeidstaker og arbeidsgiver, men det er naturligvis sårbart dersom disse ordningene på et tidspunkt endres.
I ledende/uavhengig stilling
Betaling for brønnbåtkontroll og avlusing på kvelden
Tar ut overtid som avspasering

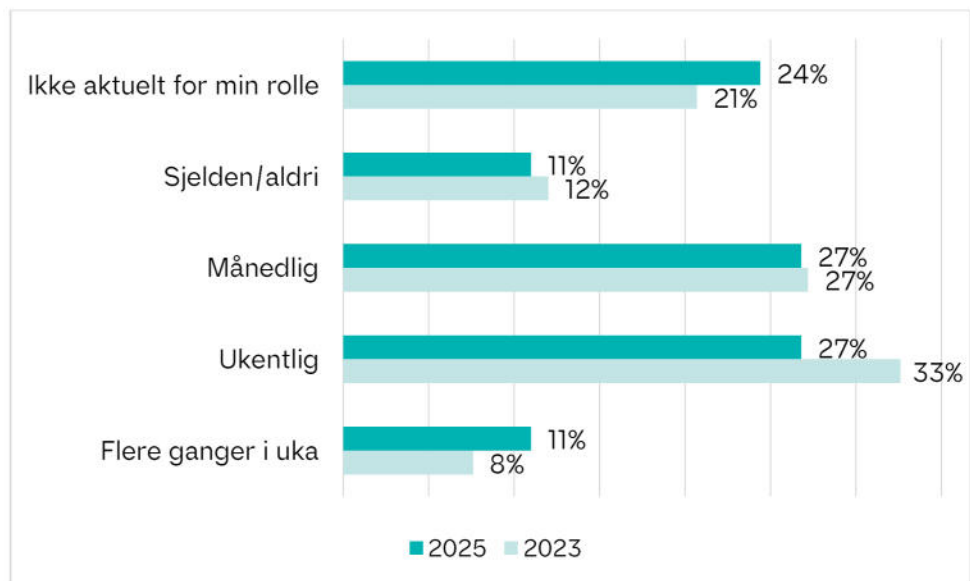
Figur 6 Hvor ofte bistår/bistod du oppdrettsanlegg med faglige vurderinger knyttet til luseproblematikk?

Hvor ofte bistår/bistod du oppdrettsanlegg med faglige vurderinger knyttet til luseproblematikk?

	2023		2025	
Det er/var en del av de daglige arbeidsoppgavene mine	28	30 %	18	22 %
Flere ganger i uka	14	15 %	18	22 %
Ukentlig	18	20 %	13	16 %
Månedlig	11	12 %	9	11 %
Sjeldent	6	7 %	6	7 %
Ikke aktuelt for min rolle	15	16 %	19	23 %
Total	92	100 %	83	100 %

Figur 7 Hvor ofte er du/var du som rekvirent ansvarlig for lusebehandling?

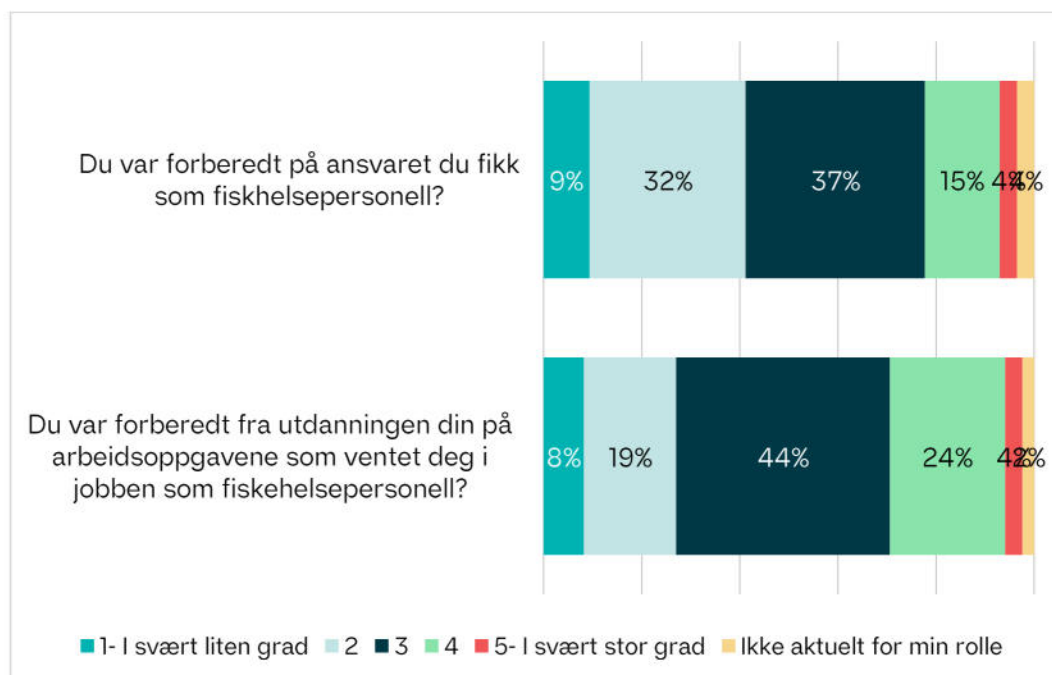
Hvor ofte er du/var du som rekvirent ansvarlig for lusebehandling?

	2023		2025	
Flere ganger i uka	7	8 %	9	11 %
Ukentlig	30	33 %	22	27 %
Månedlig	25	27 %	22	27 %
Sjelden/aldri	11	12 %	9	11 %
Ikke aktuelt for min rolle	19	21 %	20	24 %
Total	92	100 %	82	100 %

Mange føler seg dårlig forberedt på rollen som fiskehelsepersonell

Kun 19 prosent svarer at de var **forberedt på ansvaret de fikk som fiskehelsepersonell**, 41 svarer at de i liten grad (1-2) var forberedt. 27 prosent svarer at de **var forberedt fra utdanningen på arbeidsoppgavene som ventet i jobben som fiskehelsepersonell**, 27 prosent at de i liten grad var forberedt.

Figur 8 I hvilken grad opplever/opplevde du at:

I hvilken grad opplever/opplevde du at: Du var forberedt fra utdanningen din på arbeidsoppgavene som ventet deg i jobben som fiskehelsepersonell? (1):

1- I svært liten grad	7	8 %
2	16	19 %
3	37	44 %
4	20	24 %
5- I svært stor grad	3	4 %
Ikke aktuelt for min rolle	2	2 %
Total	85	100 %

I hvilken grad opplever/opplevde du at: Du var forberedt på ansvaret du fikk som fiskehelsepersonell? (2)

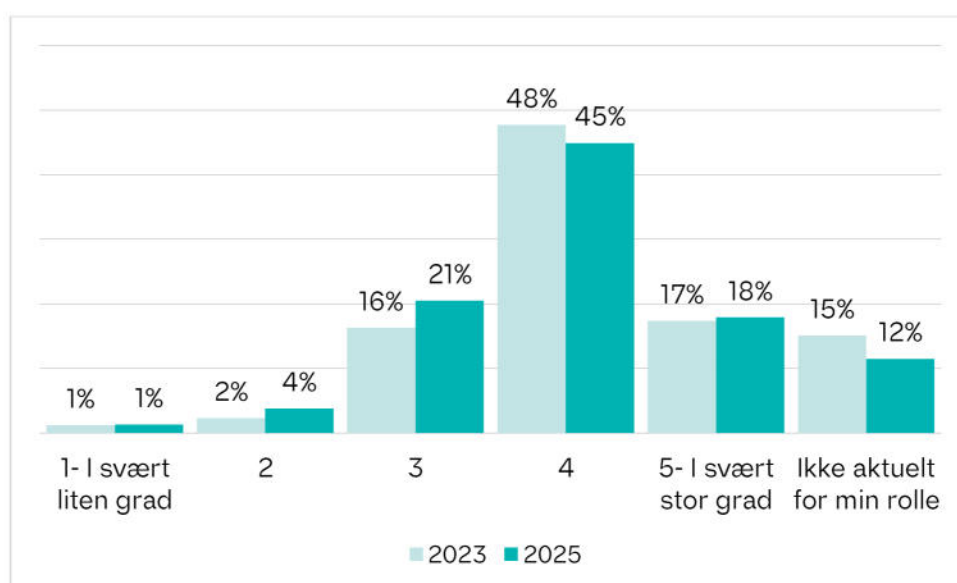
1- I svært liten grad	8	9 %
2	27	32 %
3	31	37 %
4	13	15 %
5- I svært stor grad	3	4 %
Ikke aktuelt for min rolle	3	4 %
Total	85	100 %

Faglige råd verdsettes – men følges ikke alltid opp

63 prosent av respondentene opplever at deres **faglige råd og innspill blir verdsatt**. Om man tar bort respondentene som svarer at dette ikke er aktuelt for deres rolle gjelder det for 71 prosent, det er omtrent på samme nivå som ved forrige undersøkelse (65 prosent).

43 prosent er enige (4-5) i påstanden om at **deres faglige råd og innspill blir tatt til følge** (52 prosent dersom ikke aktuelt for min rolle blir utelatt i 2025). Det gjaldt for 50 prosent ved forrige måling. Det betyr at selv om faglige råd verdsettes, så følges de ikke nødvendigvis opp.

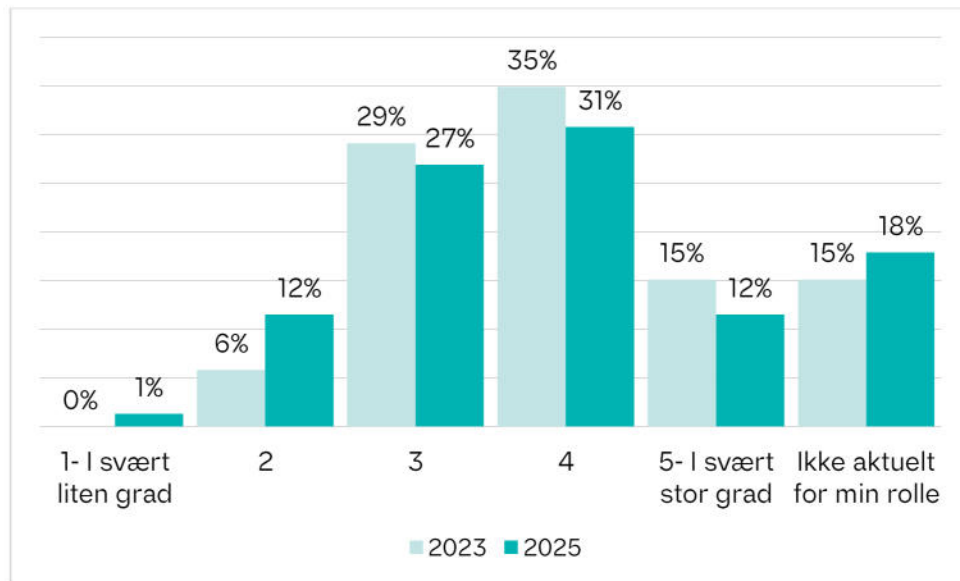
Figur 9 I hvilken grad opplever/opplevde du at Dine faglige råd og innspill blir/ble verdsatt (1):

I hvilken grad opplever/opplevde du at: Dine faglige råd og innspill blir/ble verdsatt (1):

	2023		2025	
1- I svært liten grad	1	1 %	1	1 %
2	2	2 %	3	4 %
3	14	16 %	16	21 %
4	41	48 %	35	45 %
5- I svært stor grad	15	17 %	14	18 %
Ikke aktuelt for min rolle	13	15 %	9	12 %
Total	86	100 %	78	100 %

Figur 10 hvilken grad opplever/opplevde du at: Dine faglige råd og innspill blir tatt til følge? (2)

I hvilken grad opplever/opplevde du at: Dine faglige råd og innspill blir/ble tatt til følge (2)

	2023		2025	
1- I svært liten grad	0	0 %	1	1 %
2	5	6 %	9	12 %
3	25	29 %	21	27 %
4	30	35 %	24	31 %
5- I svært stor grad	13	15 %	9	12 %
Ikke aktuelt for min rolle	13	15 %	14	18 %
Total	86	100 %	78	100 %

For sent involvert og lite lyttet til

Medlemmene ble spurt om egen involvering i oppdretters vurderinger og planlegging av lusebehandlinger. Mange fiskehelsebiologer svarer at de ikke blir involvert på et tidlig stadium når vurderinger om man skal avluse eller ikke blir tatt. Dette er uheldig da det er de som har best kompetanse om fiskens helse. Det gjør også at når de først blir involvert er det dårlig tid og med fare for at avgjørelser blir tatt på svakt grunnlag. Mange er ikke enige i at man blir involvert på et tidlig stadium, at avgjørelsene blir tatt i felleskap.

Kun 22 er enige i (4-5) at man **ble involvert fra tidlig stadium og at valg av behandlinger avgjøres i felleskap** ved årets undersøkelse, i 2023 var det 40 prosent som svarte det samme.

36 prosent er enig i (4-5) i at **behandlingene kommer som en bestilling og at man selv må ta initiativ til dialog om behandling**, det samme gjaldt 41 prosent i 2023.

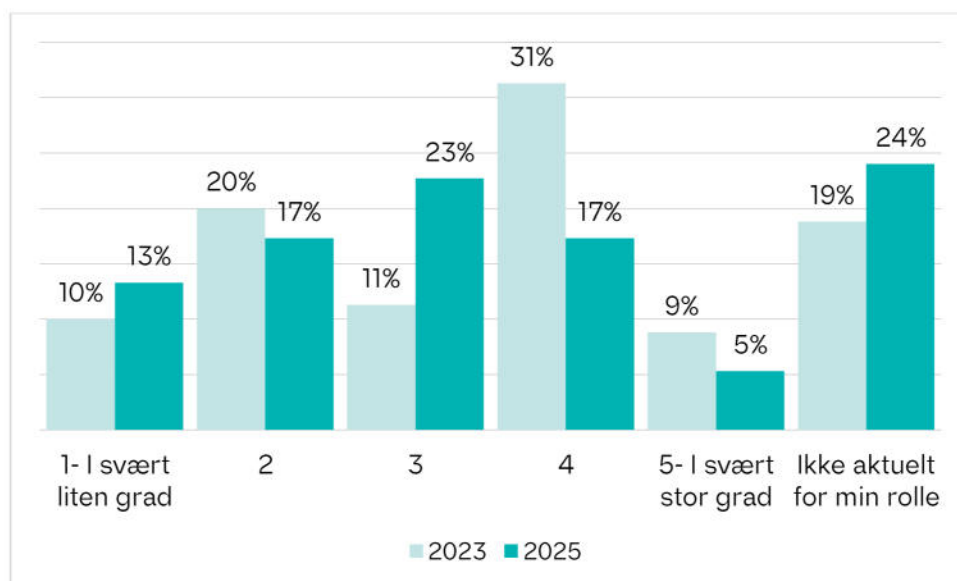
37 prosent er enige i at **bestilling av risikovurdering kommer på kort varsel, som regel etter at behandling er bestilt og det er vanskelig å endre**.

23 prosent svarer at de er enige i (4-5) et det er **liten åpning for diskusjon og involvering**.

Dersom faglige vurderinger overprøves svarer 57 prosent at **«logistikk, ikke tilstrekkelig tilgang på avlusningsverktøy og anbefalt metode»** er årsaken til dette, det er dog en forbedring fra forrige måling i 2023. 45 prosent svarer at **«logistikk og beredskap, ikke tilstrekkelig tilgang til slaktekapasitet»** er grunnen, 47 prosent at **«lusereglementet prioriteres fremfor hensynet til dyrevelferd»** mens 43 prosent svarer **«hensynet til produksjonen og ønske om å produsere mer fisk»**

Det er noen flere, 33 prosent som er bekymret for å miste oppdrag om de **går imot oppdragsgivers oppfatninger om behovet for avlusning** enn i 2023, da 25 prosent mente det samme.

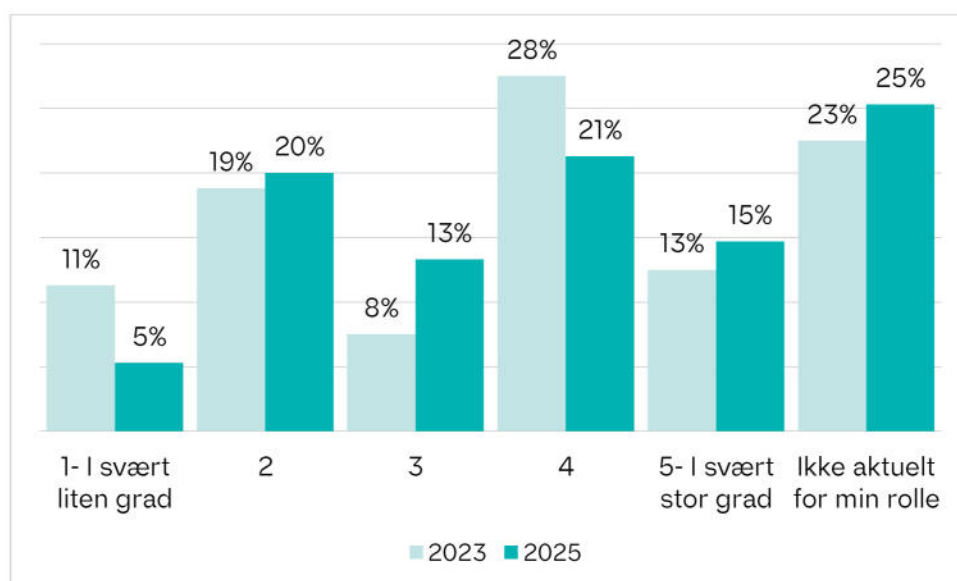
Figur 11 Man blir involvert fra tidlig stadium og vurderinger og valg av behandlinger avgjøres i fellesskap

Man blir involvert fra tidlig stadium og vurderinger og valg av behandlinger avgjøres i fellesskap (1)

	2023		2025	
1- I svært liten grad	8	10 %	10	13 %
2	16	20 %	13	17 %
3	9	11 %	17	23 %
4	25	31 %	13	17 %
5- I svært stor grad	7	9 %	4	5 %
Ikke aktuelt for min rolle	15	19 %	18	24 %
Total	80	100 %	75	100 %

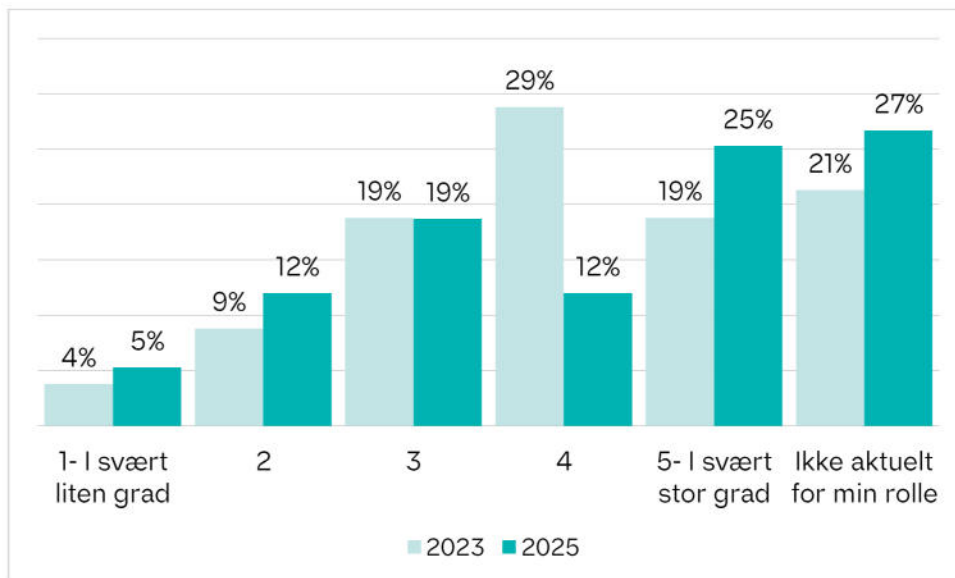
Figur 12 Behandlinger kommer som ferdig bestilling, du må selv ta initiativ til dialog om behandling (2)

Behandlinger kommer som ferdig bestilling, du må selv ta initiativ til dialog om behandling (2)

	2023		2025	
1- I svært liten grad	9	11 %	4	5 %
2	15	19 %	15	20 %
3	6	8 %	10	13 %
4	22	28 %	16	21 %
5- I svært stor grad	10	13 %	11	15 %
Ikke aktuelt for min rolle	18	23 %	19	25 %
Total	80	100 %	75	100 %

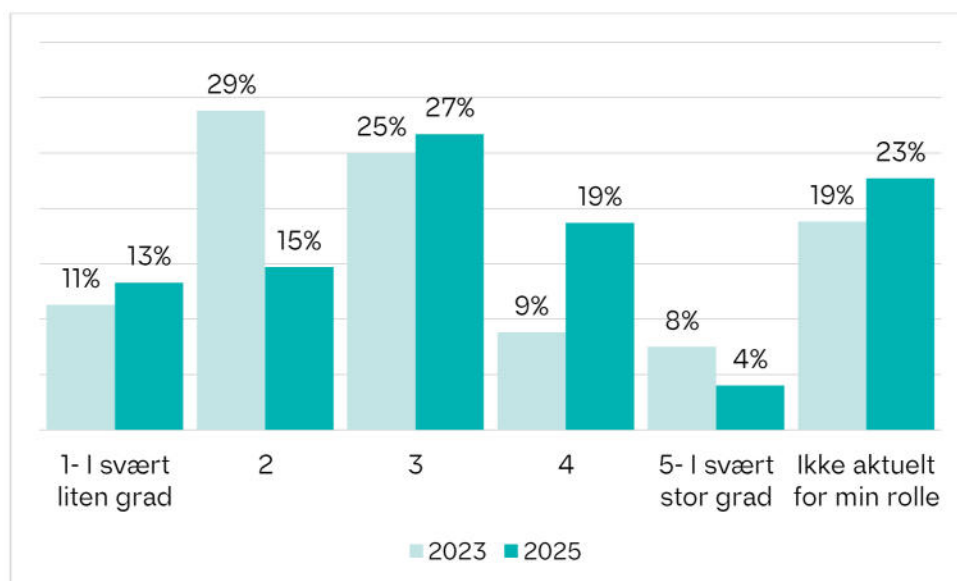
Figur 13 Bestilling av risikovurdering kommer på kort varsel, som regel etter at behandling er bestilt og det er vanskelig å endre (3)

Bestilling av risikovurdering kommer på kort varsel, som regel etter at behandling er bestilt og det er vanskelig å endre (3)

	2023		2025	
1- I svært liten grad	3	4 %	4	5 %
2	7	9 %	9	12 %
3	15	19 %	14	19 %
4	23	29 %	9	12 %
5- I svært stor grad	15	19 %	19	25 %
Ikke aktuelt for min rolle	17	21 %	20	27 %
Total	80	100 %	75	100 %

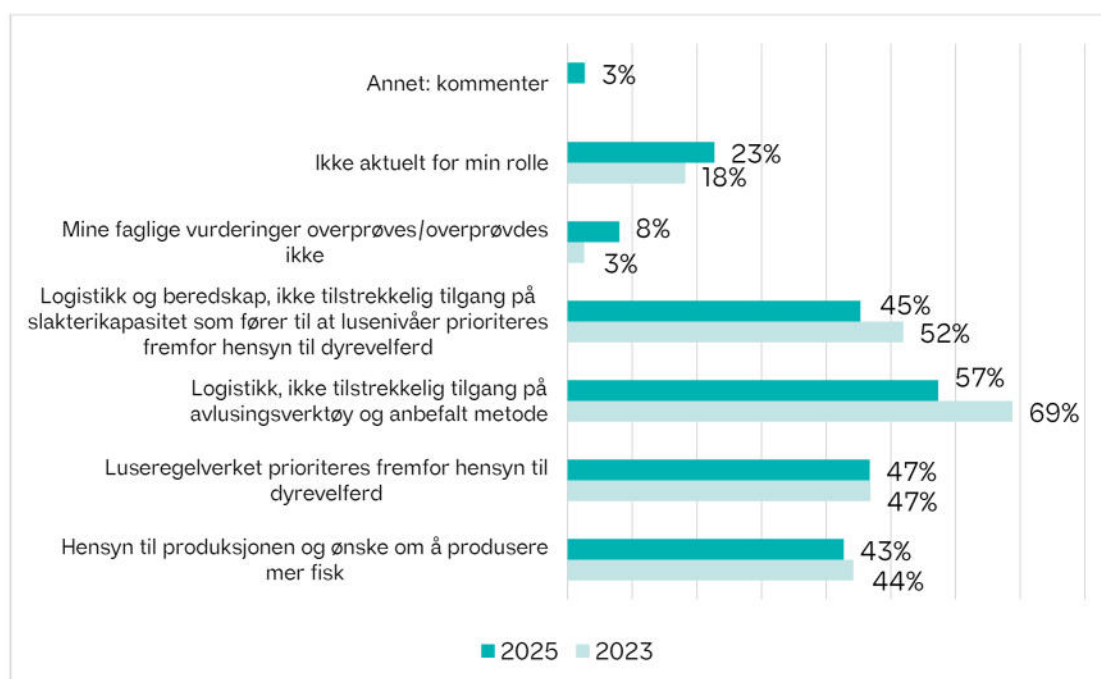
Figur 14 Det er liten åpning for diskusjon og involvering (4)

Det er liten åpning for diskusjon og involvering (4)

	2023		2025	
1- I svært liten grad	9	11 %	10	13 %
2	23	29 %	11	15 %
3	20	25 %	20	27 %
4	7	9 %	14	19 %
5- I svært stor grad	6	8 %	3	4 %
Ikke aktuelt for min rolle	15	19 %	17	23 %
Total	80	100 %	75	100 %

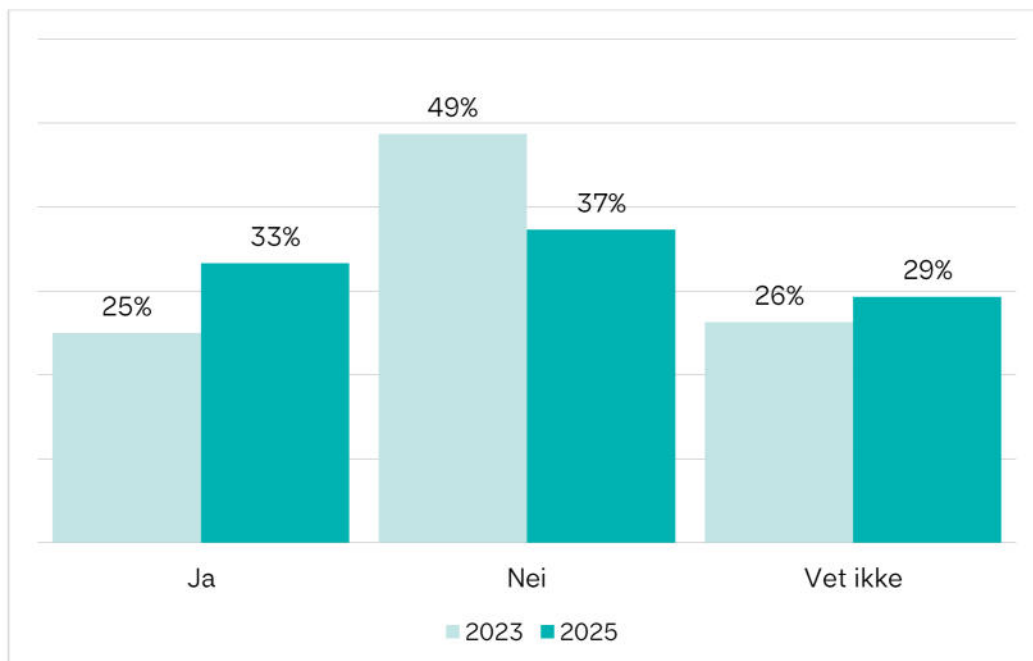
Figur 15 Dersom dine faglige vurderinger overprøves/overprøvdas, hva er/var årsaken? Flere svar mulig

Dersom dine faglige vurderinger overprøves/overprøvd, hva er/var årsaken? Flere svar mulig

	2023		2025	
Hensyn til produksjonen og ønske om å produsere mer fisk	34	44 %	32	43 %
Luseregelverket prioriteres fremfor hensyn til dyrevelferd	36	47 %	35	47 %
Logistikk, ikke tilstrekkelig tilgang på avlusingsverktøy og anbefalt metode	53	69 %	43	57 %
Logistikk og beredskap, ikke tilstrekkelig tilgang på slakterikapasitet som fører til at lusenivåer prioriteres fremfor hensyn til dyrevelferd	40	52 %	34	45 %
Mine faglige vurderinger overprøves/overprøvd	ikke			
	2	3 %	6	8 %
Ikke aktuelt for min rolle	14	18 %	17	23 %
Annet: kommenter			2	3 %
Total	77	100 %	75	100 %

Figur 16 Er du/var du bekymret for at du/arbeidsgiver kan miste/kunne miste oppdrag ved å gå imot oppdragsgiver/produsent sine oppfatninger om behovet for avlusning?

Er du/var du bekymret for at du/arbeidsgiver kan miste/kunne miste oppdrag ved å gå imot oppdragsgiver/produsent sine oppfatninger om behovet for avlusning?

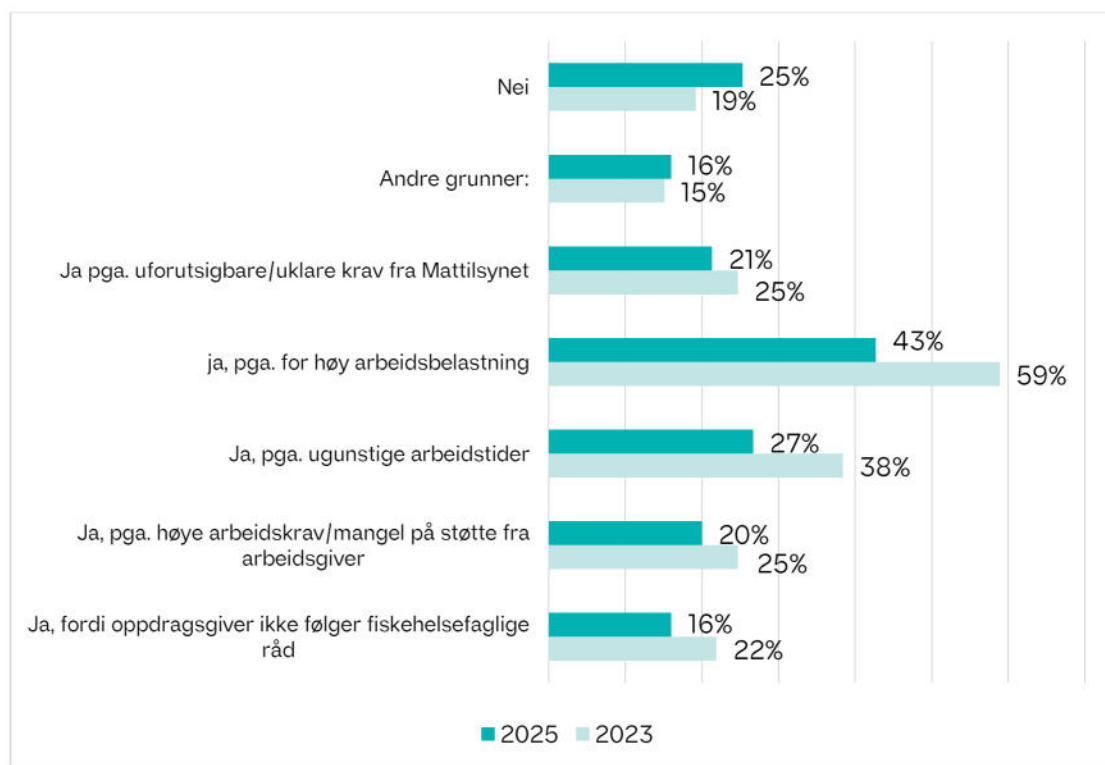
	2023		2025	
Ja	19	25 %	25	33 %
Nei	37	49 %	28	37 %
Vet ikke	20	26 %	22	29 %
Total	76	100 %	75	100 %

75 prosent har vurdert å slutte – halvparten har opplevd utbrenthet

Det er 75 prosent som har vurdert å slutte eller sluttet som fiskehelsepersonell i felt i 2025, noe mindre enn i 2023, 81 prosent. Det er flere grunner til at man har vurdert eller vurderer å slutte. Det er flere som oppgir flere årsaker. Den viktigste grunnen til å slutte er **høy arbeidsbelastning**, (43 prosent), dog noen færre enn i 2023, da 59 prosent svarte det samme, **ugunstige arbeidstider** (27 prosent), **uforutsigbare/uklare krav** (21 prosent), **høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver** (20 prosent) og **fordi oppdragsgiver ikke følger fiskehelsefaglige råd** (16 prosent). Det er litt færre i 2025 som svarer at de har vurdert å slutte pga. høy arbeidsbelastning enn i 2023.

60 prosent har **opplevd utbrenthet eller psykiske plager i sin jobb som fiskehelsepersonell**. 51 prosent svarer at de har opplevd utbrenthet eller psykiske plager på grunn av **høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver** eller på grunn av **uklare krav fra myndighetene** (21 prosent), eller at **deres faglige vurderinger ikke er tatt til følge** (15 prosent).

Figur 17 Har du vurdert å slutte/har du sluttet som operasjonell fiskehelsebiolog i felt? Flere svar mulig

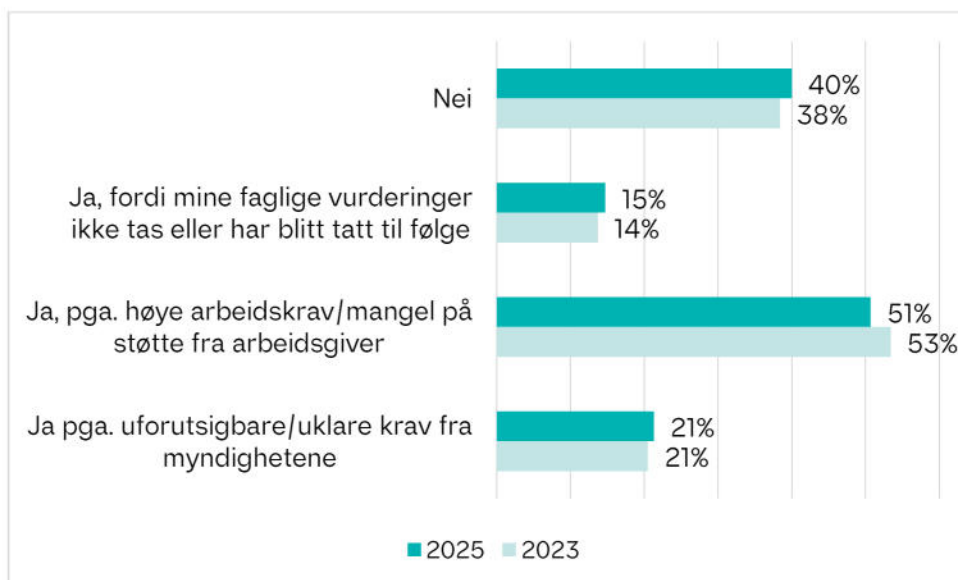
Har du vurdert å slutte/har du sluttet som operasjonell fiskehelsepersonell i felt? Flere svar mulig

	2023		2025	
Ja, fordi oppdragsgiver ikke følger fiskehelsefaglige råd	16	22 %	12	16 %
Ja, pga. høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver	18	25 %	15	20 %
Ja, pga. ugunstige arbeidstider	28	38 %	20	27 %
Ja, pga. for høy arbeidsbelastning	43	59 %	32	43 %
Ja pga. uforutsigbare/uklare krav fra Mattilsynet	18	25 %	16	21 %
Andre grunner:	11	15 %	12	16 %
Nei	14	19 %	19	25 %
Total	73	100 %	75	100 %

Andre grunner

Ugunstige arbeidstider, høye arbeidskrav og at kunde ikke helt fulgte råd på matfiskoppdrett, men på settefiskoppdrett synes jeg alle disse faktorene er mer under kontroll/og generelt bedre.
Har vurdert det.
Lei av at forbedring gikk veldig sakte
lederstilling
ja, andre grunner
Manglende overtidbetaling
Dårlig ledelse
Ja, etter over 22 år i fiskehelse og mye lusearbeid oppleves det at utfordringene med lus og helse blir omtalt som en utfordring
Har reagert på flere av følgende påstander over, men såpass tidlig at jeg ikke har vurdert å slutte på kort sikt. Men ser ikke for
Pga. manglende innsikt i gjennomføringa og moglegheit til å følge behandlingane
Ønske om mer administrativ ledelse
Ja, på grunn av en kombinasjon av arbeidsbelastning og at det er vanskelig å forsvare praksisen i næringa som man må stå ansvarlig for. Problemet er ikke nødvendigvis at det vi gjør er galt, men at det er en fastlåst situasjon der alle legemiddelbehandling er OFF-LABEL og Mattilsynet har stemplet all OFF-LABEL-bruk som uforsvarlig, uten at det gir noen konsekvenser eller at noen tar tak i det.

Figur 18 Har du opplevd utbrenthet eller psykiske plager i din jobb/da du jobbet som fiskehelsebiolog? Flere svar mulig

Har du opplevd utbrenthet eller psykiske plager i din jobb/da du jobbet som fiskehelsebiolog? Flere svar mulig

	2023		2025	
Ja pga. uforutsigbare/uklare krav fra myndighetene	15	21 %	16	21 %
Ja, pga. høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver	39	53 %	38	51 %
Ja, fordi mine faglige vurderinger ikke tas eller har blitt tatt til følge	10	14 %	11	15 %
Nei	28	38 %	30	40 %
Total	73	100 %	75	100 %

Generelle kommentarer fra undersøkelsen

På slutten av undersøkelsen fikk respondentene muligheten til å gi noen generelle kommentarer om tematikken

Jeg synes det er stor forskjell at arbeide med settefiskproduksjon vs. matfiskproduksjon, nettopp fordi avlusningsarbeid som foregår døgnet rundt og året rundt utfordrer arbeidstidsreglement og faglige vurderinger, der det står store verdier på spill. Det er vanskelig å utforme beredskapsvakt eller at få til turnus/skiftearbeid knyttet til dette (og i hvert fall få kunde at betale for det). Veldig bra at Tekna tar tak!

Et viktig tema. Det er høy arbeidsbelastning, mange individer "på samvittigheten" og flere problemstillinger som skal hensyntas samtidig (ikke bare angående lakselus og behandlinger). Som intern fhp er det heller ikke alltid mange sparringspartnere. Dette tynger ofte arbeidet, mengden og muligheten for å ventilere/sparre i vanskelige saker.

Har sluttet som operativ fiskehelse nå, men da jeg jobbet med det savnet jeg også muligheten til å gi mer faglige innspill (og at disse ble tatt til følge) i tidlig fase av produksjon (feks utsettsantall og forebyggende strategier på de ulike lokalitetene), altså på et mer forebyggende stadie enn før man kommer til selve avlusingene. Følt av og til håpløst ut å behandle og behandle gang på gang de lokalitetene der du vet man kunne gjort noe mer med forebygging på et tidligere stadie. Jobbet internt i oppdrettsselskap så mulighetene bra at Tekna tar tak!

for involvering internt var tilstede, men skulle vært utnyttet bedre.

Jeg jobbet 7 år i ekstern fiskehelsetjeneste. jobber nå som intern i et oppdrettsselskap. På spørsmålene ang dette med overprøving av faglige råd og at behandlingsoppfølging og risikovurdering kommer rett før behandling er svarene basert på min tid som intern. Som ekstern var det tilnærmet motsatt og ledelsen der spilte også heller på lag med oppdragsgiver (for å ikke miste de) enn å ta vare på

Oppdrettsnæringen tenker generelt altfor masse økonomi og dette går dessverre på bekostning av velferd. Derfor sluttet eg som fiskehelsepersonell.

Kunder/oppdrettere forventer at en er tilgjengelig hele døgnet ifb med avlusning, men arbeidsgiver har ikke lagt til rette og er ikke interessert i vaktordning.

Det må settes et mye større fokus på (eller kanskje rett og slett settes fokus på) rotårsakene til utfordringene i næringa, og hvorfor fiskehelsepersonell da i økende grad sliter med arbeidshverdagen.

Det er veldig bra at dere følger opp med en ny undersøkelse! Det hadde vært nyttig å se videre inn i dokumentasjon av behandlinger og hvordan man jobber med fisk som av ulike årsaker er syk og svak. - Det er variabel dokumentasjon og tilgjengelig informasjon om nye avlusingsmetoder, særlig kombinasjoner. Det hadde vært interessant å høre mer om hvordan FHP opplever prosessen hvor disse metodikkene skal tas i bruk i tilfeller hvor man har lite eller manglende erfaring med metoden, opp mot kravet om dokumentasjon. Her kan FHP bli stilt til ansvar dersom metoder tas i bruk eller skal testes, og man av naturlige årsaker som enkeltperson ikke har mulighet til å fremskaffe all den dokumentasjon som regelverket strengt tatt forventer at man kan svare på. - Det hadde vært interessant å høre om FHP sine opplevelser med hygienekontrollen av brønnbåter/arbeidsfartøy, og presset rundt at fartøy må "godkjennes" før karantene/videre arbeid, særlig i tider hvor det er travelt og fartøyene skal videre til nye oppdrag i et trangt tidsskjema. Det er stadige tilfeller hvor fartøy ikke er tilstrekkelig rengjort, FHP gjør kontroll og ikke kan godkjenne. Da kan det være krevende å stå imot presset fra fartøy som ikke nødvendigvis har eller ønsker å bruke tida og arbeidsmengden som kreves for å oppnå tilfredsstillende hygienenivå. Her tror jeg det trengs en bevisstgjøring i hos fartøyene (brønnbåtnæringen) og en trygging hos FHP på at det er helt rett å være streng og tydelig på hva som er tilfredsstillende hygienenivå for å begrense smittespredning.

Interne fhp eller produksjonspersonell tar i større grad enn før seg av oppfølginga av behandlingane, så lenge ein er innanfor behandlingsinstruksen. Dette fører til at eg som ekstern får lite erfaring med grunnleggande tiltak/oppfølging, mister gangen i kva som har skjedd og blir ein dårlegare hjelp når ein hamnar i krise.

Det er store forskjeller mellom selskap om hvor mye de involverer FHP i forkant av behandling mot lakselus. Noen involverer oss tidlig i planlegging, mens andre sender "hastebestillinger" på vurderinger til behandling der båt er bestilt og kommer innen få dager.

Takk for at dere setter dette på dagsorden!

Her spørres det om vi opplever at oppdretter følger mine faglige råd eller ikke når det kommer til avlusning. Jeg har svart at "ja" det gjør de i stor grad. Det er imidlertid "nå-situasjonen". Jeg har lang erfaring og vil si jeg er flink å navigere mellom hensyn til kunde og samfunnsansvaret jeg har når det kommer til velferd og miljø. Per nå har jeg bare to kunder, hvor av begge er små aktører. Det er tillitt mellom meg og kundene, noe som ikke er en selvfølge og hvor det motsatte dessverre ofte er tilfellet. Jeg har også hatt kunder hvor denne tillitten ikke har vært til stede, og hadde jeg vært spurt da ville svarene mine på mange spørsmål vært i andre enden av skalaen. Generelt er min oppfatning at det er de store aktørene, med intern fiskehelsekompetanse, som "bestiller en gitt avlusning på kort varsel", mens de små aktørene er mer avhengig av oss som leverandør av fiskehelsekompetansen og at vi som eksterne har en mye større mulighet til å ta det ansvaret vi faktisk har når det kommer til behandling. I sistnevnte situasjon er imidlertid tillitt avgjørende, og er ikke den til stede så blir det ofte "bestilling på kort varsel" og krangel om metodene og mulighetene også hos de små aktørene. Nøkkelen for å få tatt den rollen vi skal ha, slik jeg ser det, er å engasjere seg i driften på lokalitetene i den forstand at man engasjerer seg for at kunden skal ha best mulig kontroll på lus. Lykkes man med dette skaper det tillitt og man kan være heldig å komme i mål. Til slutt vil jeg si at et stort problem er at "ingen tar tak i det". Som jeg sier så er så og si all medikamentell avlusning OFF-LABEL, og jeg har til gode å se at Mattilsynet, ved tilsyn, har stemplet en OFF-LABEL-behandling som forsvarlig. Vi har da en fastlåst situasjon hvor de biologiske rammene er på bristepunktet (på grunn av statens positivitet til vekst), behovet for avlusninger er enormt, presset på fiskehelsepersonell er tilsvarende enormt, og en stor grad av det som gjøres stemples som "uforsvarlig" av Mattilsynet, uten at noen tar ansvar for å endre dette. Slik jeg forstår det er det et stilltiende samtykke, der Departementet

Burde drive mer forebyggende arbeid mtp. nye og gamle sykdommer

Luseproblematikken er stor i oppdrett. Har ofte hørt at fiskehelsepersonell ikke når frem med forslagene sine angående behandling og hvordan drive oppdrett i ett selskap. Jeg tror at ved en omstilling der driftsledere hører og gjør som fiskehelsepersonell sier vil bidra til mindre luseproblematikk.

En viktig årsak til at jeg ikke jobber som fiskehelsepersonell er at jeg mener lov om dyrevelferd brytes systematisk i norsk oppdrettsnæring. Fiskehelsebiologer og veterinærer som jobber i denne næringen er medansvarlige for dette. Ingen fiskehelsebiologer eller veterinærer kan unngå å se at oppdrettsfisk utsettes for unødige påkjenninger og belastninger slik næringen drives i dag. Jeg har også opplevd at fiskehelsebiologer er villige til å benytte behandlingsmåter eller kombinasjoner av legemidler som ikke er godkjent av SLV i stort omfang. Dette unnskyldes med at man ikke har andre måter å få ned lusetallet. At "alle gjør det" er ingen unnskyldning i mine øyne. Rotårsaken er at næringen har vokst seg for stor uten å ta hensyn til de biologiske begrensningene som følger med driftsformen med

5. Vedlegg

Spørreskjema

UNDERSØKELSE FISKEHELSE OG LUSEPROBLEMATIKK 2025

q1 - Jobb med fiskehelse

Hvor lenge har du jobbet som fiskehelsepersonell?

- ☐ Under et år
- ☐ 1-5 år
- ☐ Mer enn 5 år
- ☐ Jeg jobber ikke lenger operativt med fiskehelse
- ☐ Jeg har aldri jobbet som fiskehelsepersonell

q14 - Kommentarer

Har du noen kommentarer til undersøkelsen eller temaet fiskehelse?

STOP

Complete – Ferdig!

Takk for at du tok deg tid til å svare på spørsmålene.

q19 - Bakgrunn

Er du fiskehelsebiolog eller veterinær?

- ☐ Fiskehelsebiolog
- ☐ Veterinær
- ☐ Annet_____

q2 - Geografisk område

Hvor jobber du?

- ☐ Troms og Finnmark
- ☐ Nordland
- ☐ Trøndelag/Møre og Romsdal
- ☐ Sør/Vestlandet
- ☐ Østlandet

q3 - Arbeidet ditt

Hvilke område(r) arbeider du mest med per i dag? Flere svar mulig

- ☐ Ledelse/stab
- ☐ Jobb med sjøproduksjon
- ☐ Jobb med settefiskproduksjon
- ☐ Forskning
- ☐ Utvikling
- ☐ Forvaltning
- ☐ Salg
- ☐ Annet;_____

q21 - Arbeidsoppgaver og ansvar i jobben med fiskehelse

I hvilken grad opplever/opplevde du at:

	1- I svært liten grad	2	3	4	5- I svært stor grad	Ikke aktuelt for min rolle
Du var forberedt fra utdanningen din på arbeidsoppgavene som ventet deg i jobben som fiskehelsepersonell?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Du var forberedt på ansvaret du fikk som fiskehelsepersonell?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q20 - Overtidsbetaling

Har du rett til overtidsbetaling i jobben din?

Du har rett til overtidsbetaling etter Arbeidsmiljøloven, med mindre du er ansatt i ledende eller særlig uavhengig stilling

- ☐ Ja, dersom jeg er pålagt å jobbe overtid
- ☐ Ja, overtidsbetalingen er helt eller delvis inkludert i den faste lønnsutbetalingen min (f.eks 100 timer overtid inkludert/eller fast beløp for overtid inkludert i fastlønnen)
- ☐ Nei
- ☐ Annet: _____

q4 - Oppdrettsanleggene

Hvor ofte bistår/bistod du oppdrettsanlegg med faglige vurderinger knyttet til luseproblematikk?

- ☐ Det er/var en del av de daglige arbeidsoppgavene mine
- ☐ Flere ganger i uka
- ☐ Ukentlig
- ☐ Månedlig
- ☐ Sjeldent
- ☐ Ikke aktuelt for min rolle

q5 - Rekvirent

Hvor ofte er du/var du som rekvirent ansvarlig for lusebehandling?

- ☐ Flere ganger i uka
- ☐ Ukentlig
- ☐ Månedlig
- ☐ Sjelden/aldri
- ☐ Ikke aktuelt for min rolle

q6 - Dialog med oppdretter

I hvilken grad opplever/opplevde du at:

	1- I svært liten grad	2	3	4	5- I svært stor grad	Ikke aktuelt for min rolle
Dine faglige råd og innspill blir/ble verdsatt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dine faglige råd og innspill blir/ble tatt til følge (f.eks. at ikke- medikamentell avlusning gjennomføres)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q7 - Vurdering og planlegging av lusebehandling

I hvilken grad stemmer følgende påstander i involvering i oppdretters vurderinger og planlegging av lusebehandlinger?

	1- I svært liten grad	2	3	4	5- I svært stor grad	Ikke aktuelt for min rolle
Man blir involvert fra tidlig stadium og vurderinger og valg av behandlinger avgjøres i fellesskap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Behandlinger kommer som ferdig bestilling, du må selv ta initiativ til dialog om behandling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bestilling av risikovurdering kommer på kort varsel, som regel etter at behandling er bestilt og det er vanskelig å endre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er liten åpning for diskusjon og involvering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q8 - Faglige vurderinger

Dersom dine faglige vurderinger overprøves/overprøvd, hva er/var årsaken? Flere svar mulig

- ☐ Hensyn til produksjonen og ønske om å produsere mer fisk
- ☐ Luseregulverket prioriteres fremfor hensyn til dyrevelferd

- ☐ Logistikk, ikke tilstrekkelig tilgang på avlusingsverktøy og anbefalt metode
- ☐ Logistikk og beredskap, ikke tilstrekkelig tilgang på slakterikapasitet som fører til at lusenivåer prioriteres fremfor hensyn til dyrevelferd
- ☐ Mine faglige vurderinger overprøves/overprøvdnes ikke
- ☐ Ikke aktuelt for min rolle
- ☐ Annet: kommenter_____

q9 - Behovet for avlusning

Er du/var du bekymret for at du/arbeidsgiver kan miste/kunne miste oppdrag ved å gå imot oppdragsgiver/produsent sine oppfatninger om behovet for avlusning?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

q10 - Slutte i felt

Har du vurdert å slutte/har du sluttet som operasjonell fiskehelsepersonell i felt? Flere svar mulig

- ☐ Ja, fordi oppdragsgiver ikke følger fiskehelsefaglige råd
- ☐ Ja, pga. høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver
- ☐ Ja, pga. ugunstige arbeidstider
- ☐ Ja, pga. for høy arbeidsbelastning
- ☐ Ja pga. uforutsigbare/uklare krav fra Mattilsynet
- ☐ Andre grunner:_____
- ☐ Nei

q11 - Utbrenthet/psykiske plager

Har du opplevd utbrenthet eller psykiske plager i din jobb/da du jobbet som fiskehelsebiolog? Flere svar mulig

- ☐ Ja pga. uforutsigbare/uklare krav fra myndighetene
- ☐ Ja, pga. høye arbeidskrav/mangel på støtte fra arbeidsgiver
- ☐ Ja, fordi mine faglige vurderinger ikke tas eller har blitt tatt til følge
- ☐ Nei
- ☐

q13 - Kommentarer

Har du ytterligere kommentarer til undersøkelsen eller Tekna om dette temaet?

STOP

Complete – Ferdig!

Takk for at du tok deg tid til å svare på spørsmålene.

